

Morski prašički

Ali jih poznate? Na sliki opazite stara dva z mladiči. Morski prašički so prav prijetne živalce, ki jih redimo prav tako kot domače kunce. Bajе izvirajo od divjega morskęga prašička, ki živi v državi Peru v Južni Ameriki. Od tam so jih Holandci prenesli v Evropo v 16. stoletju, t. j. kmalu po odkritju Amerike. Dandanes jih gojē po vsem svetu v raznih pasmah ter najrazličnejših pisanih barvah. Ima-

mo kratkodlake bele s črnimi in rdečkastorjavimi progami, črne, rdečkastorjave, dalje dolgodlake tako imenovane »angorske« in rozetne ali zvezdaste, katerim se razvršča dlaka v rozetah ali zvezdah. Te slednje ste lahko videli na kmetijski razstavi na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani. Morski prašički so zelo živahne in kaj prijetne živalce. Sedeč na zadnjih nogah, si prašiček tlači s sprednjima tačkama hrano v gobček. V hlevčku teka neprestano okrog, najraje ob steni, kjer si kmalu napravi stezico. Lepo jih je opazovati, ako jih je več skupaj. Drug za drugim se pode v vrsti naokrog. Stokrat in še večkrat obkrožijo hlevček, ne da bi za trenutek obstali. Oglašajo se s kruljenjem kot naši domači prašiči. Prav zaradi tega jim tudi pravimo prašički. Zadovoljni in siti mrmrajo, razdraženi in lačni pa cvilijo. Samec in samica sta vedno skupaj ter se prav dobro razumeta. Živalce so zelo čiste, druga drugi oblizuje in umiva s sprednjima tačkama kožušček. Ko samica spi, bdi pri njej samec in jo varuje. Ako se pa zaspanka le predolgo ne zbudi, jo začne samec nejevoljen s tačko dregati v gobček in ji mrmrati na uho. Morda ji brunda takole: »Pokonci, pokonci zaspanka, dovolj si se naspala, zdaj je vrsta na meni!« Komaj odpre samica očke, že začne kimati samec. Seveda, gospod zaspi zdaj brez skrbi, saj ga straži njegova zvesta družica. Sploh se stara dva zelo zanimivo vedeta. Človek ju opazuje ure in ure, pa se jima ne more nikoli dovolj načuditi.

Morski prašiček je glodavec kot domači kunc in žre vse, kar mu pride pod zobe. Najraje ima zelenjavo, kakor: zelje, ohrovt, korenje in peso. Ker ni pozimi dobiti zelenjave, krmimo morske prašičke s kuhanim krompirjem in s krompirjevimi olupki, ki jim primešamo nekoliko otrobov. Pozimi žre seno, za priboljšek pa jim vržemo kak korenček ali peso. Na dan jih lahko krmimo samo dvakrat, zjutraj in zvečer, ali pa tiktat: zjutraj, opoldne in zvečer. Predvsem moramo paziti, da ne dobe mokre zelenjave. O krmljenju morskih prašičkov velja isto, kar je bilo napisano v 3. številki »Vrtca« v prehrani domačih kuncev.*

* Zjutraj: suho krmo, t. j. seno ali ovseno slamo; opoldne: kuhinjske ostanke in kuhan krompir, pomešan z otrobi ali pa zelenjavo (pozimi peso ali korenje); zvečer: seno in pest ovsu ali zamešano mehko krmo.

Morske prašičke gojimo v hlevčkih prav tako kot domače kunce. Zanje ni treba niti velikih prostorov. V zaboju, ki meri 70×50 cm, redimo lahko dve samici in samca. Prostor, ki je dvakrat večji, pa zadostuje za pet do šest samic in samca. Hlevček pa mora biti svetel, zračen in suh. Samica skoti dva do petkrat, navadno pa le tri mladiče, ki začno tekati za materjo, kakor hitro pridejo na svet. Kot veste, zapuste mladi domači kunci gnezdo šele, ko so najmanj štirinajst dni stari. Devet dni stari šele spregledajo. Morski prašički pa pridejo na svet že popolnoma razviti in takoj spregledajo. Drugi dan že sede poleg mamice pri polni skledi in zajemajo iz koritca zrnje ali pa zelenjavo. Samica jih sicer hrani z mlekom štiri tedne. Ves ta čas jim je skrbna mati. Vodi jih h koritcu, varuje in brani, če jih starejši prašički podé in se vanje zaletavajo. Ko pa mladiči odrasčajo, se materina vroča ljubezen vedno bolj ohlaja, tako da se po treh tednih zanje sploh ne zmeni več. Samec pa ne kaže posebno svoje očetovske ljubezni do mladičev. Zanje se on malo ali nič ne zmeni. Nasprotno, včasih se jih neusmiljeno loti in se zgodi, da temu ali onemu pregrizne vrat. Osem tednov stari mladiči so že povsem samostojni. Popolnoma pa dorastejo živalce šele v 8 do 9 mesecih. Morski prašički učkajo šest do osem let starosti. Starka jih nosi 65 do 67 dni, medtem ko nosi zajklja le 30 dni. Na leto skoti samica trikrat.

Nekoliko dni preden skoti samica mladiče, jo vzamemo iz skupnega hlevčka ter denemo v posebno kletko ali zaboj, ki ga nasteljemo s slamo ali z listjem. Mladiče pustimo pri materi štiri do pet tednov. Šele nato jih namestimo v večjem prostoru, kjer lahko redimo skupaj do petdeset in še več mladičev. Poleti jim lahko pripravimo ograjeno »tekališče« kar na trati na prostem. Ograja je lahko lesena ali pa iz žične mreže. Zadostuje pol metra visoka. V tekališče postavimo podolgovate lesene zaboje brez dna. Ti zaboji so pol metra dolgi, 20 cm visoki in prav toliko široki. Na eni strani izrežemo primerno veliko luknjo ter zaboj poveznemo tako, da živalce lahko stečejo pod zaboj, kjer so varne pred dežjem. Pa tudi ponoči navadno spe pod zabojem. V tekališču postavimo lahko več zabojev. V enem ima prostora pet in še več živalic. Ker so morski prašički zelo skromne živalce, jim ni niti treba graditi posebnih hlevčkov. Zadostujejo že navadni zaboji, ki jih primerno preuredimo ter jim na sprednji strani pritrdimo žično mrežo. Vsekakor pa moramo paziti, da niso živalce na prepihu in da pozimi ne zmrzujejo. Kletke nasteljemo s slamo ali z listjem, da so živalce vedno lepo na suhem. Mokrota jim namreč zelo škodi. Ako imajo vedno na razpolago svežo zelenjavo ter pozimi korenje ali peso, sploh ne pijejo vode. Mleko pa imajo prašički zelo radi. Vendar pa jim ne dajajte mleka, če jih nameravate prodati raznim zavodom, ki kupujejo morske prašičke za poskusno cepljenje proti raznim nalezljivim boleznim. Povpraševanje po morskih prašičkih je namreč v zadnjih letih močno naraslo. Razni bakteriološki zavodi jih vsako leto pokupijo po več tisoč.

Dragi otroci! Poleg izrednega veselja, ki vam ga nudi reja morskih prašičkov, si lahko na ta način ustvarite vir dohodkov. Ko boste imeli večje število živalic, pišite nam in navedite, koliko prašičkov imate na prodaj. Sporočili vam bomo naslov, kamor jih boste prav lahko prodali.

»Na dobro rejlo!«

